

NORA SCHUURMAN

Hankerahoitus jäissä

Tänä syksynä moni uutta hanketta suunnitellut tutkija ja kehittäjä koki ikävän yllätyksen. Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmä (YTR) ei avannut hankehakua uusille hankkeille, koska maaseudun kehittämisen määrärahoja oli leikattu. Tarjolla oli vain suppeampi haku, jatkorahoitus käynnissä oleville hankkeille. Uusille ideoille oli mietittävä muita rahoituslähteitä.

Kysymys kuuluukin nyt: onko leikkaus pysyvä? YTR on kokenut viimeisen vuoden aikana mullistuksia, joiden merkitys ei ole täysin selvä. Suurimpia näistä ovat muutto Maa- ja metsätalousministeriöstä Työ- ja elinkeinoministeriöön, Eero Uusitalon jääminen eläkkeelle ja maaseutuneuvoksen viran jättäminen täyttämättä. Hilikka Vihinen toi esiin kesäkuun Liiterissä, että päätös hankerahoituksen jäädyttämisestä on hallitusohjelman sekä vuoden takaisen hallituksen esityksen vastainen. Kun lakia hankerahoituksesta uudistettiin, todettiin selväsanaisesti, että toimintaa on tarkoitus jatkaa ja siihen osoittaa rahoitusta entiseen tapaan. Vihinen päätyikin toteamaan, että ”maaseutupolitiikan raju alasajo on poliittinen, ei hallinnollinen päätös.”

Mikäli rahahanat suljetaan lopullisesti, linjauksella on tuntuvat vaikutukset sekä maaseudun kehittämiseen että tutkimukseen Suomessa. Maaseudun tutkimus- ja kehittämisrahat ovat olleet tärkeitä monelle työlle, ja niistä on rahoitettu myös maaseutuprofessorit, joiden rahoitus YTR:n internetsivujen mukaan ”hoidetaan loppuun”. Professuurien loppuminen heijastuu ajan myötä myös opinnäytetöihin ja nuorten tutkijoiden suuntautumiseen maaseutututkimukseen. Hankkeiden kannalta uusien rahoituslähteiden etsiminen ei ole pelkästään tekninen kysymys, vaan lisäksi on otettava huomioon, miten tilanne vaikuttaa itse työn sisältöön. Onko maaseutua, sen tutkimusta ja kehittämistä markkinoitava jotenkin eri tavalla kuin ennen? Merkitseekö tämä kompromisseja sen suhteen, mitä voidaan käytännössä tehdä? Täytyykö tutkimus määritellä maaseudun sijaan kokonaan eri lähtökohdista? Vielä on varhaista sanoa, miten yhden merkittävän rahoituslähteen poistuminen vaikuttaa maaseutututkimuksen koko kenttään, ja miten tutkimuskenttä kykenee lopulta uudistumaan ja selviytymään muutoksista huolimatta.

Suomessa maaseutututkimus on elinvoimainen tutkimuksen ala, mikä näkyy muun muassa suomalaisten tutkijoiden aktiivisessa osallistumisessa kansainvälisiin konferensseihin. Tässä lehdessä syntymäpäiväsankari, professori Pertti Rannikko peräänkuuluttaa tutkijoita osallistumaan myös keskusteluun suomalaisen maaseudun ja yhteiskunnan tilasta ja tulevaisuudesta. Vain näkymällä ja kuulumalla voimme perustella työmme tärkeyden.

Se, miten YTR:n lopulta käy, saattaa vaikuttaa jossain vaiheessa myös Maaseudun uusi aika -lehteen. Ensi vuonna lehti ilmestyy kuitenkin aiemman suunnitelman mukaisesti kahtena numerona. Ykkösnumeron jälkeen loppuvuodesta on luvassa MUA-lehden 20-vuotisjuhlanumero, josta lisää tämän lehden sivulla 66. Mitä sen jälkeen tapahtuu, on vielä auki. Oli muutos millainen tahansa, siihen on suhtauduttava mahdollisuutena kehittää lehteämme entistä paremmaksi, niukkenevista resursseista huolimatta.

Tämän numeron kirjoitukset keskittyvät kuitenkin muihin asioihin kuin niukkeneviin resursseihin. Lehden aloittaa Kaisu Kumpulaisen artikkeli kylästä sosiaalisena tilana. Kumpulainen soveltaa Lefebvren tilan teoriaa suomalaisen kylän määrittelyyn kolmesta näkökulmasta: havaittuna, käsitteellistettynä sekä elettyinä prosessina. Tuomas Kuhmonen tarkastelee artikkelissaan tavoitteita, joita maatilayrittäjät liittävät liiketoimintaansa. Kuhmonen korostaa yrittäjyyden eroa tietynlaisen liiketoiminnan harjoittamiseen ja ehdottaa, että tavoitelähtöinen yrittäjyyspolitiikka voisi edistää maaseudun uudistumista. Lehden puheenvuoropalstalla pohditaan edelleen yrittäjyyttä, mutta myös maatalouden ja maaseudun kehityksen suhdetta sekä maaseudun merkitystä uudenlaisten palvelujen tuotannossa.

Maaseudun uusi aika -lehden toimitus toivottaa kaikilla lukijoilla rauhallista joulua ja onnellista uutta vuotta 2013!

